

HAFTALIK POLİTİK GAZETE

KIVILCIM

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ.

YIL: 1 — SAYI: 4 — 1 NİSAN 1974 PAZARTESİ

Fiatı : 100 Kuruş

Program Önerimize Devam Ediyoruz

Kısım II İKTİSADİYAT

Bu gün bin vatandaşımız için de dokuzyüzdoksanaltısının uykusu kaçırılan iki müzmin illetimiz var. 1 — İşsizlik korkusu, 2 — Pahalılık kabusu.

Birinci Had İŞSİZLİK

1 MUKADDES CİHAT İLANI: Bütün memleketler radyoları ve bekçileri, sabah, akşam, ezanlarından sonra, şehir ve köy meydanlarında şu büyük milli hakikatini her gün haykıracağız:

«Tarlada, fabrikada, karada, denizde, havada çalışmak, masa başında, salonda, sarayda oturmaktan üstün şereflidir!»

İnsan için, işten gayrisi yalandır.»

2 — İŞSİZLİK SESİ: En büyük şehirlerimizin en kıymetli mahallelerinden en ucra köyümüzün dağ başına kadar, her nerede

kamlar, en az geçime elverişli bir ücret ve tanzimat ödeyecek. Bu hususta ihmalî görülenler, başta Cumhurbaşkanı ve bakanlar olmak üzere, zincirleme da dahil olmak üzere, zincirleme kendi ceplerinden işsizlik tazminatını ödemiye sembolik mahiyette olsun katılacaklar.

5 — İŞSİZLİK İŞİ: Memleketimizden her yıl ihraç edilen 65 milyon kilo üzüm, 30-40 milyon kilo incir, (şimdi 32,5 milyon kilo) 40-50 milyon kilo tütün (şimdi 124,5 milyon kilo) hatta maden (şimdilik 114,6 milyon kilo) ve emsali gibi bir çok ilk ve ham maddeler, dış pazarlara gitmezden (önce) kendi işçilerimizce azami derecede elden geçirilip işlenecek, sitandarize edilecek. Bu suretle, hem kalitesi artacak mallarımıza daha çok müşteri bulunacak, hem hayati pahaımızı arttırmakta hayli rol oynayan döviz açığımız kapanacak, hem de

raflarını içine alan BARINMA giderleri, vatandaş gelirinin en çok 10 da birini; yiyecek içecek masrafları en çok 5'te birini; devlet masrafları ve vergiler en çok 10'da birini geçmeyecek. Bu günkü hesaba göre: Geçim endeksine kadar olan gelirlerde vergilerimiz yarıyariya, kiralarmız 5 te birinden 10 da birine kadar indirilecek.

3 — İRAT POLİTİKASI: Kiralar cins akara (yani, kira giren mülklere) göre ayarlanacak.

a) İhtiyaç akarı: İşçi, memur ve esnafın aile tasarrufu ile kurdukları yapılarıdır. Bunlarda bütün kiralar, geçim endeksine ulaşmaya kadar, serbest bırakılacak.

b) İrat akarı: Geçim endeksinden yukarı gelir sağlayan kirayerleridir. Bu akarın kira hadlerini ev kadınları mürressillikleri ile tüketici teşekkülleri takdir edeceklerdir. İhtilaf varsa,

yukarısında ilerleyici vergi (1954 rayicisi ile: 400 liradan yüzde 5, 600 liradan yüzde 15, 1000 liradan yüzde 35, 10.000 liradan yüzde 75, 1974 rayicisiyle 1000 liradan yüzde 5, 4500 liradan yüzde 15, 7500 liradan yüzde 35, 7500 liradan yüzde 75 ve ilh.)

(1974 rayicisi ile: 3000 liradan yüzde 5, 4500 liradan yüzde 15, 7500 liradan yüzde 35, 75.000 liradan yüzde 75 ve ilh.)

e) Bütçe: Her tek milyon masraf fiyatları iki milyon yükselttiğine göre, bütçeyi ilk merhalede 5 te bir azaltarak, «emsal üssü» yoluyla fiyatların en az 3 te bir düşmesi sağlanacak.

d) Enflasyon: On yıldan on beş misli kâğıt para arttıran usul kaldırılacak.

e) Devlet mamulleri: İş ve remlere maliyetinden ucuz halka pahalı satılmayacak.

5 — HALK POLİTİKASI: a) Halk teşkilâtı: İşçi, köylü, memur, esnaf, aydın, bütün mes-

Hangi Temelde Proletaryaya Partisi?

Bugün sosyalist çevrelerimizde Proletaryaya Partisi olmadan işçi sınıfımız ve halkımızın kurtuluş mücadelesini yürütemeyeceğimiz anlaşılmış durumda. Bu 12 Mart öncesine göre çok iyi bir durum. Bildiğimiz gibi 12 Mart öncesi bütün guruplarımız (bazıları istisna) Proletaryaya Partisi Problemini inkâr ederek, ve partisiz siyasî mücadele yapma sevdasına kapıldılar. Netice malum.

Bugün sosyalist çevrelerimizin Proletaryaya Partisi sorununu, ana problem haline getirmeleri, meselenin önemini kavradığımızı gösteriyor. Ancak bazı sosyalistler, Türkiye'de bir Proletaryaya Partisi kurmak dendiği zaman halâ, «yoktan bir şey var etmek» anlıyorlar. Proletaryaya Partisini böyle anlayış ve koyuş hareketinde tarihcil sürekliliği, tutarlılığı göze almayı, bizi çok olumsuz sonuçlara götürür, bir çoklarını götürdüğü gibi. Problem şöyle konulmalıdır: «Türkiye'de işçi sınıfının... 50 seneden beri kurulmuş işçi partileri vardır, sosyalist partileri vardır. Bu partilerin o zaman yenilgiye düşmüş olmaları, var olmuş olmalarını ortadan kaldırmıştır.» (H.K.)

Mesele böyle konuştuğu zaman «proletaryaya partisi kurulabilir mi - kurulamaz mı», «zamanı mı, değil mi» «şartları var mı yok mu» «ilk defa biz kuruyoruz» gibisinden daha nice skolastik sorular ortaldan kaybolur gider. Ve önümüze şu sorun çıkar; bu gün yeni aşamada: «bir elli yıllık tarihçesi bulunan Türkiye'nin sosyalist hareketini ve sosyalist parti tutumunu» nasıl reorganize ederiz, nasıl yeni baştan örgüleyebiliriz? Parti yapıcılığı konu değildir. Parti geleneğini, göreneğini, tarihini deneylerini ve ilh. ını göz önünde tutarak bugünkü aşamada bir reorganize yapmak lazımdır. Ve bu reorganizasyonda hangi prensipleri, hangi parolaları, hangi davranışları koyacağımızı bir kere daha, hep birlikte, arkadaşça, kardeşçe, koyup çözmemiz lazımdır. (H.K.)

Kısacası, Proletaryaya Partisinin yeniden örgütlenmesinde hangi tüzük - program ve parolaları temel olarak almamız gerekir. Ve bunu yaparken sosyalist parti geleneğini, göreneğini, tarihi deneylerini göz önünde tutmak ve

na kanaat getirdik. Bugün yeniden örgütlemeye çalıştığımız P. Partisinin programı içinde, Vatan Partisi Programının temel alınmasını önerdik. Çünkü V. P. Programı kendinden sonra kurulan T.İ.P. Programınca aşılması bir yana, T.İ.P. Programı, V.P. Programının çok gerilerinde kalmıştır. Onun için «Kıvılcım» gazetesi bir «İlk asgari program eleştirisi» birde «son asgari program» eleştirisi yayınladıktan sonra, kendi program önerisini yapmıştır. Vatan Partisi Programı, basma kalıp veya teröline kokan spekülasyon tesbihleri yerine işsizlik ve pahalılık maddesinden yola çıkar. Başlıca iki bölümdür: Hürriyet ve Ekonomi, elle tutulur eylem karşılıklarıyla konular. Birinci maddesinden sonuncu maddesine dek, içinden bir zerre dahi ayrılamaca zincirleme gelişir. En kaba işçi ile en cahil köylünün kolayca anlayıp hemen uygulamaya geçebileceği pratik ve son teklifleri yapılaştırır...

«Türkiye'nin Proletaryaya Partisi, Minima Programını işler ve Maksime Programına geçerken o yapıdan ve yapı taşlarından yararlanabilir. (H.K.)»

Yeniden örgütlemeye çalıştığımız P. Partisine program önermekle sosyalist çevrelerimizi, parti üzerine nutuk çekmekten daha ileri bir noktaya getireceğimize inandık. Günümüzün acil sorunu dağınıklığa son vermek. partileşmek olduğuna göre, bu, programı zorunlu kılan bir adımdır. Programsız, Proletaryaya Partisi düşünemeyiz. Onun için sosyalist çevrelerimizi somut program önerimiz üzerinde tartışmaya çağırıyoruz. Eğer başka program önerileri olanlar varsa mutlaka getirmelidirler. Proletaryaya Partisi için yapılan her program teklifi ciddiye alınıp - üzerinde tartışılmalıdır. Tartışmalarımızı program üzerinde yaparsak görüş ayrılıkları netçe ortaya çıkar. Ve bu görüş ayrılıklarının hangi konularda köklü olduğu, esaslarda mı, yoksa tâli meselelerde mi olduğu açığa çıkar. Tabii buna bağlı olarak görüş ayrılıklarının derecesine göre aynı parti içinde çalışılabilir çalışılmayacağı da anlaşılır. Tartışmalarımız bunların açığa çıkmasını sağ-

bir tek yurttaş işsiz kalırsa, orada, özel.resmi bütün telefon, telgraf ve ulaştırma vasıtaları, derhal, bedavadan o yurttaşın açık tutulacak. Masraflar, belediyelerce ödenecek.

İkinci Had PAHALILIK

3 — İŞSİZİME İMDAT: İşsizliğe karşı mücadele için, köylere kadar otomatik işleyen bağımsız halk teşekkülleri kurulacak. Yangın çıktığı vakit, bütün taşıtlar nasıl etfaileye yol veriyorsa, tıpkı öyle, bir işsizlin haberi geldi mi, tekml devlet cihazı ile halk belediye teşekkülleri, işsiz vatandaşın imdadına, yangına koşarca yıldırım süratle koşacak. İşsizliğin görüldüğü ocağa veba girmiş, zelzele çarpmış, bomba düşmüş gibi yardım ekipleri yarışacak.

Hükümetin birinci vazifesi: Eş-kiya bastırmaktan önce, işsiz iş bulmak olacak.

4 — İŞSİZİME TANZİMAT: İşsizlik, cemiyet halinde yaşayan hiç kimsenin tek başına kabahati olmadığı için, her işsiz iş bulamayan ilgili teşekkül ve mu-

keren işsizlerin en doğrusu beklerken başkalarına iş vermek durumundan kurtulunacak.

GEREKÇE: Hayatın pahalanaşması, fiyat rakamının şu veya bu olması değil, vatandaş geliri ile alım kabiliyetinin alçak ve iratçılık ile devlet masraflarının yüksek olmasıdır. Onun için :

1 — GELİR POLİTİKASI: Memleketin her bölgesi için özel ENDEKSLERİ çizilecek. Endeksleri, yalnız bakanlık veya ticaret odaları değil, işçi, meymur, esnaf aydın ve köylü teşekkülleri de hazırlayacak. Her vatandaşın EN AZ GELİRİ o geçim endekslerine göre uygulanacak.

2 — FİYAT POLİTİKASI: Vatandaş ihtiyaçlarından hangi kısmının, vatandaşın en az gelirinden ne kadar ile karşılanacağı, barometrenin ibresi gibi, göz önünde tutulacak. Mesela: Kira, ı-sıtma, aydınlatma, su, radyo mas-

jurill mahkeme karar verecektir. Yıllık kira, hakiki bina maliyetinin 20 de birinden yukarı çıkarılmayacaktır.

4 — DEVLET POLİTİKASI: LERİ Halinde teşkilatlandırılacak. a) Vasıtalı vergiler: Türkiye'de 13 senede bütçenin yarısından 3 te ikisine çıktığından, ilk hedef olarak bu nisbet tersine çevrilecek.

b) Vasıtasız vergiler: Geçim endeksi derecesine kadar olan gelirlerden alınmayacak. Ondan

lek zümlelerimiz «Merih yıldızından uzman getirmeyi beklemeden», kendi girişim ve kontrolleri ile TÜKETİM KOOPERATİF-

a) Vasıtalı vergiler: Türkiye'de 13 senede bütçenin yarısından 3 te ikisine çıktığından, ilk hedef olarak bu nisbet tersine çevrilecek.

b) Fiyat Kontrolü: İşçi memur ve tüccarlardan alınıp anılan halk ve kadın müessesileri ve teşekküllerine verilecek.

c) Mesken işi: Bir zaman bül-yük şehirlerimizde yangına kar-

(Devamı 4 nci sayfada)

Kim Kimi Afyonluyor?

Son birkaç hafta boyunca haşhaş ekimi ile ilgili sorunlar politika sahnesinin başlıca tartışma konusu oldu. «Sağ»dan «sol»dan bütün yazar çizer takımı ABD Emperyalizmine lanetler yağdırarak, haşhaş ekiminin tekrar serbest bırakılmasını istiyorlar. Yıllardır halkımızın kanını, iligini sömüren ABD finans-kapital politikasına karşı, iki üç hafta içinde adeta bir milli cehhe kuruldu. Doğrusu yıllardır uluslar arası finans-kapitalin dümen suyunda gitmeyi kendisine başlıca politika edinmiş, sağcı burjuva basınının bu hücumunu şüphe ile karşılamamak elde değil. Anti-emperyalist düşünceleriyüzünden 100 lerce insan hapsede yatarken, onları mahkûm eden yerli finans-kapital ve onun sözcüleri şimdi neyin peşinde? Dün aşırı solculukla itham edilen görüşler bugün neden değişik üsluplarla tekrar piyasaya sürülüyor?

Yerli finans-kapital ve onun ortakları antika sömürücüler hiçbir zaman plânsız rastgele iş yapmazlar ve planları hiçbir zaman yoksul halkın çıkarını kollamaz. Görelim!

1960'dan sonra haşhaş ekimi konusunda yeni bir plân uygulanmaya başlandı. O güne kadar 20 kûsur vilayetimizde ekimi ya-

pılan haşhaş, kaçakçılığı önlemek, beyaz zehir ticaretine son vermek v.s. gibi bahanelerle yavaş yavaş kısıtlanmaya başlandı. 1968 seçimlerine girerken ekim alanları yarıya inmişti. 12 Mart muhturası öncesinde sadece 4-5 ilde devam eden ekim o günlerden sonra reform (!) hükümetlerinin delaleti ABD'nin inayeti ile tamamen yasaklandı. Bütün bu süre boyunca geçimini haşhaşla sağlayan köylüye, özellikle yoksul ve küçük köylülere pekaz yardım yapıldı. Yardımlar her işte olduğu gibi suyun başına tutanlara gitti.

Bu uzun vadeli plânların tatbikati sonunda, ortaya çıkan durum şu idi: On seneden fazla bir süre boyunca, Güneydoğu Anadolu'dan Afyon civarına kadar her yerde afyon üretimi köylüye yasaklandı. Üretimi geniş çapta yapabilen yada tefecilik veya başka yollarla ek gelirleri olan zengin köylü yasaklamadan fazla etkilenmedi. Zaten tazminat veya başka şekillerdeki yardımın ençoğundan onlar yararlanıyorlardı. En büyük zararı üretimi küçük alanlarda yapan yada başkalarının tarlalarında çalışan yoksul köylüler gördü. Ve az miktarda olsa sermaye biriktirmek imkânı olmayan bu in-

(Devamı gelecek sayıda)

Oranlarımızı vemişemimiz şartları. Heni, sözde değil özde. «Rus Sosyal Demokratlarının programı söz konusu olduğu zaman, doğal olarak bütün gözler, Rus Sosyal Demokrasisini kuran ve onun Teorik ve Pratik gelişimi için çok şeyler yapan Emegün Kuruluşu Grubunun üyeleri üzerine çevrilir.»

Lenin böylesine bilimsel bir tavırla hareketin tarihcil sürekliliğine ve geçmişine sahip çıkıyor. Ancak, geçmişe, eleştirisini yaparak, olumluluklarını alarak sahip çıkıyor. Bu tutum bir ülkede sosyalizm savaşının başarıya ulaşmasında en önemli etkenlerden biridir. Onun için, iş yapmak isteyen yani Türkiye'de sosyalizm savaşını yapmak isteyen ve onu başarıya götürmek isteyen sosyalistler işe başından başlamalı ve eleştirerek bugüne gelmelidirler. İşin başı denince ister istemez Dr. H. Kıvılcımlı ortaya çıkar.

Biz «Kıvılcım» gazetesi etrafında toplanan arkadaşlar, bu yolu izleyerek yani sosyalist hareketimizin geçmişini inceleyerek, Dr. H. Kıvılcımlının tahlil ve görüşlerinin doğru olduğunu

Somut program tartışmalarına, parti lafı yapıpda işini yapmıyacak olanlar girmesin. Yani «parti üzerine her tartışma açan parti kurmak istiyor demek değildir», düşüncesinde olanlar girmesin. Giripte ortalığı bulandırmamasın.

Somut program tartışmalarına, proletarya partisini kurmada kararlı olan devrimciler girsin. Bu yola baş koyanlar girsin. Hem parti üzerine görüşlerini söyleyen hem parti kurmak için fiilen çalışanlar girsin.

Program tartışmaları, sosyalist çevrelerin karşı karşıya gelmelerini, birbirini daha yakından tanıyıp, meseleleri daha ayrıntılı tartışmalarını sağlamalıdır. Teori ve pratikte kendisine güvenen her sosyalist kişi veya grubunda namusluca yapacağı şey, yüz yüze gelip tenkitlerini, görüşlerini, ve tekliflerini açıkça mertçe yapmaktır. Bu yapılmadığı sürece bir adım dahi atılmaz, tersine sosyalist ortamı, provakasyon oltasına yem ederiz.

(Devamı 3. sayfada)

Estaş'ta Zulüm

«Estaş» isimli buz dolabı, çarpır, cumartesi gelinmesini söyle-zünden 12.30 - 13.00 arası olan yemek saatleri, cereyanların 14.00 - 15.00 arası kısılması nedeniyle yemek saati de bu araya abındı. Esasen işçinin kanuni hakkı olan bir saatlik dinlenme de, ayakta ve yemek sırasında geçmektedir. Patron tarafından bu haksızlık işçilere sadece bir börek veya bir boğaç vermeye giderilmek istenmekte. Cereyan kesilmesi sonunda uğrayacağı zarar işçilerin üzerine yıkılmaktadır.

Sabah saat 8.00 de işe başlayan işçiler öğle yemeklerini 14.15 arasında yemekle günün büyük bir çalışma kısmını aç olarak hesap edilmeli, ve şayet işçi isterse Cumartesi mesaiye gelip, toplu sözleşme esasına göre çift gündelik olarak para almalydı. Bu hak çiğnenip Cuma'nın yerine Cumartesi çalıştırılıp bir gündelik verildi. İki yevmiyeleri verilmedi.

Aslında cuma günü malın olması halinde, işçi toplu sözleşme esasına göre, cuma günü gelmiş ve çalışmaya hazır vaziyetteydi. İşçiler toplu sözleşmeye uyuyorlardı. Mal yoksa işçinin kabahati değil, patronun kabahatiydi. O halde esasen işçi cuma günü çalışıyor olarak hesap edilmeli, ve şayet işçi isterse Cumartesi mesaiye gelip, toplu sözleşme esasına göre çift gündelik olarak para almalydı. Bu hak çiğnenip Cuma'nın yerine Cumartesi çalıştırılıp bir gündelik verildi. İki yevmiyeleri verilmedi.

Mesela, Bir Cuma günü fabrikada mal yoktu. Üretim aksamıştı. İşveren, işçiye bu gün girdin, yarın gelip Cuma'nın yerine çalışsınız dedi. Burada işçi temsilcileri bu kanunsuz istek karşısında patronun safına geçtiler. İşçiye açık oylama yapı-

Patronun işçilere yaptıkları bununla da bitmiyor. Silahtaragada cereyanların kısılması yüz-

(Devamı 4. sayfada)

Finans Kapital Saltanatı

«İMPARATOR» (!) a NİŞAN VERİLDİ

Uluslararası Finans kapitalin yerli ortaklarından Vehbi Koç'a geçtiğimiz hafta içinde Alman Liyakat Nişanı verildi.

«Türk - Alman dostluğu ve iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğine katkılarından dolayı» (Milliyet, 16.39.74) mükâfatını alan meşhur parababamız «Alman Büyükelçiliğinde yapılan törende 30 yıllık iş ilişkilerinin öyküsünü anlatan bir konuşma yapmış ve teşekkür etmiştir.» (Milliyet).

Kimdir Vehbi Koç?

Uluslararası Finans Kapitalle «etle tırnak» olmuş yerli Finans kapitalistlerimizin en büyüklerinden, en kodamanlarından biri.

Neden Mükâfatlandırılıyor?

Kendisinin de utanmadan açıkça belirttiği gibi; «ekonomik işbirliğine katkılarından» dolayı. Yani yıllarca yurdumuzu, halkımıza, emperyalizme peşkeş çektiğinden sağmal hale getirdiğinden dolayı, tüm demokratik haklarını kısıtlayarak grev haklarını ellerinden alarak zorla gaspettiği artık - değerden, aslan payını sunduğundan dolayı.

Varsın «her şeye kadir» (!) «İmparator» (!) o şerefli görevine devam etsin, Teşekkür etsin ağababalarına. Hakettiği mükâfatı mutlaka alacaktır.!

Program Eleştirileri

Tip Programının Eleştirisi

(Geçen Sayıdan Devam)

ABA'cı Tüzüğü ve Programı

ABA'cı TIP yöneticilerinin çığırının kaç para ettiği, daha ilk TIP'e takılan «Aydın Kele» nin ilk bildirimlerinde sırttı. Onlar kendilerini Kadrovârî ve Yönlü «Sorumlu» aydınlar gibi öne sürüyorlardı. İşçi Sınıfını gütmeye adanmış altıkulaç beberuhiler onlardı. Program düzülüp satışa çıkarılınca, bütün foyaları, dünyanın en «emekten yana» sözleriyle maskelenmeyecek ve silinip ortadan kaldırılamayacak duruma geldi. Yazılı, basılı cevherler 5 lira veren herkesin eline geçiveriyordu. Yalanlanamaz, red ve inkârla ortadan kaldırılamazdı.

Ne var ki, «Filipin tipi Demokrasik oyununu» ndan yalnız CIA uzmanları parsayı toplayacak değildi. Elbet Türkiye İşçi Sınıfı denli Modern bir özgüç te, kendi Strateji ve Taktiğini bütün diyalektiği ile işletecekti. Türkiye Finans - Kapitali, kodaman Emperyalist Tekelleriyle içli dışlı işbirliği de yapsa, Dünya pazarından Aşırı - kâr çekip bir Asitokrat İşçi ve Karyerist Aydın küçükburjuva zümresi besliyemezdi. TIP'i «Avuçları içine» aldıkları inananmış oportünizm kocakarılarının görevlikleri sonuna dek adam kandırırızdı.

Onun için, İşçi Sınıfına sunulmuş, TIP Tüzüğü'nün ve Programının soyut eleştirisine bir süre daha girilmedi. Bu bir «çekimserlik» yahut «tarafsızlık» değildi. TIP içinde gözyaşı ve kan ter, dökerek savaşan işçi, köylü, aydın esnaf devrimcilerin kendi pratik davranışlarıyla, ABA'cı güruhun hezeyanlarını biraz daha sınımalarına yer bırakmalıydı.

Yoksa TIP Tüzüğü, bir işsiz avukatların derinliğine kazdıkları, birbiriyle tepişen, Parti içinde hertürlü Merkezîyet ve Demokrasiye Debeği artığı kapislerin insafına bırakan içinden çıkılmaz bir Gayyâ kuyusu idi. Program ise, 166 sayfasında 166'nın birkaç katı fazla saçmalarla doldurulmuş, iler tutar yeri kalmamış bir yamalı bohça idi.

«Emekten Yana»: İşveren de Parolası Program, daha Giriş'le söze başlarken, «Emekten Yana»:

yaratmak sevdaları, Amerikan Taylorizmine göz kırpmak olur.

Kapitalizmde Verimli İşçi Yetiştirme Kurumu mu?

Amerika U.S. «ileri bir ülke durumuna» gelmemiş midir? Gelmiştir. İleri Emperyalist Anayurtlarında «kişi olarak her birimiz insanca yaşama şartlarına» kavuşacak mı? Program'a bakılırsa öyleye benzer. Onun için âlimâne yem borusu çalınır:

«Toplum olarak ileri bir ülke durumuna gelmemiz ise, kişi olarak herbirimizin inanç ve şevkle çalışmamıza; ;daha verimli olmamıza, bu inanlı, şevkli ve verimli çalışma imkânlarının yaratılmasına bağlıdır... Emekçi halkın inanlı ve şevkli çabasıdır.»

«Al gülüm, ver gülüm» dünyası. Bütün Amerikan işadamlarının ağızlarının suyunu akıtacak bir Program bu: İşçiyi daha: (şevkli + inanlı + verimli) çalıştırmak! Şevk + İnan + Verim: nereden gelerek? «Halkın emeği ile yarattığı bütün zenginlik ve değerlerin kendisine ait olduğunu bilmesinden.»

Bunu halka nasıl «bildireceğiz»?

«Emekçi halkın, yurt işlerinde söz ve karar sahibi olmuş» olmasıyla. Kapitalizmde bu olur mu? Niye olmasın. Nazi Almanyası bile: en Kodaman Tekellerin işçilerini çalıştırdıkları fabrikalara «ortak» etti. Her Anonim Şirketin en büyük sayıda hisse senetleri ve tahvilleri, hep «Emekçi halkın» o değerleri «kendisine ait bilmesi» oyunu ile gene emekçi halkın kendisine ödettirilir. Hele bir de Gangster Sendikaları sırtlarını Banka milyarlarına dayadılar mıydı, değme: «Yurt işlerinde söz ve karar sahibi» oluverirler. Türk-İş: Zonguldak madenlerinde veya 16 Haziran olaylarında az mı: «söz ve karar sahibi» oldu?

TIP'i Polise Emanet

Böyle olacak bizde işler, besbelli. Nasıl olacak?

«Bu, emekçi halkımızın bağımsız gerçek siyasi teşkilâtı olan Türkiye İşçi Partisi içinde ve onun eliyle olacaktır.»

TIP'i bir Anonim Şirket sayan kimi Lider-

Ekonomi Politik

EKONOMİ VE ZOR

İki üç bin kişilik F. Kapitalist zümresi, nasıl oluyorda, kendisinin binlerce katı kalabalık 35 milyonluk Türkiye nüfusunun böylesine kayıtsız şartsız tahakkümü altında tutabiliyor? Dışinden tırnağına dek örgütlü, silahlı, planlı, bilinçli oluşu bir yana: Başlıca 3 mekanizmanın gizlediği 3 aldatmaca ile:

- 1 — Ekonomi temeline egemen oluşu sayesinde
- 2 — Kapitalist sınıfını temsil atme iddiasıyla
- 3 — Uluslararası Finans-Kapitale dayanışı sayesinde.

Finans-Kapitalin Türkiye ekonomisine nasıl en kodaman üretim alanlarını tekelinde tutarak tahakküm ettiğine ve edebildiğine bundan önce işaret ettik. Biraz tarih ve toplum bilgisini kendi omuzları üzerindeki başı ile edinen her kişi: Toplum ekonomisine egemen olmanın, toplum tümünün neden güttüğünü hemen kavrar. Bu kavrayışa varmak için MARKSIST olmaya bile pek gerek aranmaz.

Bunun aldatmaca neresinde? Şurasında: Toplumun alın yazısını en son duruşmada ekonomi temeli belirler, hakikatını F. -Kapitalist denli domuzuna bilinçle bilen tek sosyal zümre F. -Kapitalistler zümresidir. Ama, o zümre bütün tahakkümünün bu hakikati kendisinden başka kimsenin öğrenmemesine borçlu olduğunda iliklerine dek bilemiş ve denemiştir. Onun için, kendisi, her soyuşunda madde ve ekonomi üzerine davranarak yaşadığı halde, Millete yaydığı düşünce ve tahrikat ve propagandasında her şeyin ruh ve kültür üzerine kurulduğunu yaymakta bir saniye bile boş geçirmez.

Finans-Kapital binlerce yıllık bütün egemen sınıfların deneyiyle bu iki yüzlülüğünü her ne pahasına olursa olsun yürütür. Halk: «Aleme verir talkım, kendi yutar salkım» der bu iki yüzlülüğe, iki yüzlülük olduğunu bilir. Ama bin yılların alıştığı gelenek - görenekleri yüzünden, bile bile lâdese aldandır. F. -Kapital bütün silahlarıyla bu en iğrenç ve saçma iki yüzlülüğünü öylesine maskeleyemeyi öyle becerir ki, en «kör-körüne, parmağın gözüne» olaylarda bile yığılıları şaşılacak kolaylıkla aldatabilir.

Örnekleri sayılmakla bitiremez. Kültür savunuculuğunun son perdesini «Basın Hürriyeti» dediği şeyde bulmakla ögünür. Gerçekte bütün basınlar ve yayınlar; matbaalar, gazeteler, kitap yayıncılığı, memlekette basılan kitap ve gazetelerin okunabilmesi için dağıtış ve satış bayilikleri hep sermayenin elindedir. Basın-yayın imiğinde F. -Kapitalin pençesi sarılmış durur. Haddine ise F. Kapitali zerrece tedirgin edecek bir ses çıksın. Çıkaranın imiğini sıkımsak işten bile değildir.

Hani o Mustafa Kemal'in ünlü sözü vardır: «Hürriyeti mat-

buat'ın mahzurlarını en iyi giderecek olan şey, gene hürriyeti matbuattır» der. (Basın hürriyetinin sakıncalarını en iyi basın hürriyeti giderir, demektir. Rahmetinin bu söze bütün ömrünce kaç saniye inandığı bilinemez. Ama sözün bir gün bile uygulanmadığını anlamak için çıkmış, çıkacak «matbuat (basın) Kanunlarına» şöyle üstün körü gözetmek yeter. Şu satırların Türkçe'de çıkması bile, o «basın özgürlüğü» yalanını doğru gibi göstermek için, bir sınıra dek göz yumulmadan başka nedene dayanmaz.

Bir kafatasçı demagoji, eline geçirdiği sandığı gizli F.K. örgütleri içinde en zarrasızın üyelerini liste olarak yayınlama şantajına başvurmıştı. «Basın Özgürlüğü» bu kadar olurdu, doğrusu. Kirli çamaşırlar epey merak uyandırmıştı. F.K. bu aşırı ihtiyatsızlığın «hürriyeti matbuat» ına karşı hangi silahı kullandı? «gene hürriyeti matbuat» panzehirini mi? Karşı özgür yayınlara, sergilenen F. Kapital maskaralıklarını çürüttü yahut yalanladı mı?

Asla, öyle «ruh» ve «kültür» silahları yalnız cahil halk ve sanayiler için harcanır. F.K. gazetesinin sahibi görünenele önce iki satırlık bir ihtarcık çekti: Yapılanla pişman olunmaması dileğinde bulundu. Bu ihtar yeterli kalmayınca ne oldu? O zaman «ifşaatçı» gazetesinin ansızın «ifşaat» sütunları kırıldı. Ardından gazete, o ifşaatı yapanları tefe koyup rezil eden bambaska bir «ceride'i feride» oluverdi. Finans can damarı sıkılınca, ifşaatçıların solukları kesiliverdi.

Hem hiç sessiz sedasız. «tereyağından kıl çekmek», bu F.K. işlemin yanında bayağı güç ve gürlütlü sayılabilir. Bir var imiş, bir yok imiş. Kimsecikler farkına varmaksızın, halkın ruhu bile duymadan, «suçlular» kapı dışarı edilip, gazete, F.K. lin kafatasçılığa yanbakan başka bir demagojisinin kürsüsü kesilivermişti. Bu harika kalp ve ruh değiştirme: Ne «ruh» ne «kültür» yolu ile değil, en acımasız madde olan ekonomi yolundan para silahı ile başarılmıştır. «Basın özgürlüğünün» kılına dokunulmuş görünmeksizin F.K. lin son silahı olan: «Kafatasçılık» özgürlüğü efendisini tanımaz kesilince, ansızın bodrumda boğulmuştu.

O basit olayın bin bir çeşitleri, velleleli vellesiz, her gün toplumun her alanında akıp geçer. Hele demokrasi yosmasının ırzı namusu hangi yollardan korunmazki. Sendika özgürlüğü olur mu? olur. «Grev hakkı» var mı? Ne demek, tabii var. Sendika, grev, toplu sözleşme kanunları harıl harıl çıkarılır. Ancak o «Hak» lar, o «hürriyetler»: F. Kapitalin «ruh» ve «kültür» anlayışı sınırında kalmalıdır.

(Devamı gelecek sayıda)

Genel Olarak Sosyal Sınıflar

«Kişi olarak her birimizin insanca yaşama şartlarına kavuşmamız, toplum olarak ileri bir ülke durumuna gelmemize bağlıdır.»

Adı «İşçi Partisi» olan bir örgütün Programında siz İşçi Sınıfını mı arıyorsunuz? Hayır. Sosyolog hanımlar ve beyler, Burjuva Politikacılarından özendikleri ağızla: sınıflı toplumda bir «Kişi» ile bir de «Toplum» kavramını tokuştururlar. «Kişi»: «insanca yaşamak» mı istiyor? «Toplum» u: «ileri bir ülke» yap-sın.

Bu Lapalisin Hakikatini: Bayar da, Demirel de böyle söylüyor. «Allah bize çuvalla versin, biz de (İşçi Sınıfına bile değil), Robinson Kruzoe «Kişi» ye torbayla verelim!» Başka deymi de var: «Türkiye'yi «Küçük Amerika» yapalım. «On yılda 15 milyoner» kişi yetişir.» Bu kafa en pis burjuva demagojisinin, en soysuz küçükburjuva ukalâlığına kardırılmış: «Kadro» ve «Yön» karpuz kabuklarını İşçi Sınıfının ayağı altına koymaktır.

Yukarıki sözün arkası da mı var? Evet. Ne yazık ki var. Arkası da şu muşmuladır.

«Özellikle geri kalmış toplumlarda ekonomik ve sosyal ilerlemenin, bağımsızlık içinde kalkınmanın en büyük dayanağı emektir.»

Demek «Kalkınmanın» emekten başka «dayanağı» da mı var? Var ya: Sermaye... Tüm burjuva ekonomi bilimi, hep o emek dışında değer yaratıcı şeyler arar. Bizimkilerin orijinalliği: 1) «Sermaye» sözcüğünü burada anlamıyarak, «emeği» «en büyük» saymakla kalır. 2) Emegin «özellikle geri kalmış» lar için büyük dayanıklığına inanır. Ya ileri Toplumlarda emek «en büyük dayanak» değil midir? Hele bir «ileri» olalım. Görürüz.

Böylesine «Emekten yana» oluş, her işverenin en kutsal ülküsü değil midir? Çünkü Kapitalizm içinde yaşadığımızı kimse unutmaz. İşçi başka satacak hiç bir şeyi kalmamış insan olarak işgücünü pazara çıkarır. İşgücünün «Emek» olması, İşverenin eline geçtikten sonra, işyerinde başlar. İşgücü işçinin, onun kullanılması ile doğan Emek işverenin «Kişi mülkü» olur.

Demek azıcık bilimsel konulunca: Kapitalizmde Emek: İşverenin mülkü olduğuna ve işverenden yana olmağa döner. Sosyalizm, Kapitalizmde «İşgücünden yana»dır; İşveren «Emekten yana»dır. ABA'cıların, hot sosyete de o denli hoşafli karşılanışları da bundan ileri gelir. Nitekim ABA'cı ideoloğların da, Yön Palikaryaları gibi, (Kapitalizmde) her işi bırakıp önce «Verimli + İnanlı + Şavklı» işçi

lere katılmak elden gelmiyor. Ancak burada bir soru çatallaşiyor İki «el» karşımıza çıkıyor: «Kurtuluş yolunu», emekçi halk, birinci cümlede: «Kendi eliyle geçecek» deniyordu; ikinci cümlede: «Parti içinde ve onun eliyle olacak» deniyor. Halk eliyle mi, Parti eliyle mi çizilecek yol? Sorunun karşılığı şöyle yorumlanabilir: «Emekçi halk» Parti'nin «içine» girecek. O zaman Halkın eli Partinin eli olacak..

Netekim daha aşağıda Parti'nin ve Parti üyeliğinin nasıl anlaşıldığı şöyle açıklanıyor:

«TIP ırk, din, mezhep, deri rengi, kadın-erkek ayrımı gözetmeden, hangi sınıftan gelirse gelsin, Parti Tüzüğünü ve Programını benimseyen, emekten yana olan Bütün Yurttaşlara (maj üsküllüyen HK.) saflarını açık tutar.»

Bugün, Türkiye'de bile azıcık politikayı izleyen herkes bilir. Parti Tüzüğünü ve Programını benimseyen herkese kapıları açık tutarak Parti'yi «Dingonun Ahır» na çeviren kafaya bütün dünyada Menşevik denir. Böylesine «liberal» örgüt prensipleri atan ABA'cılar, hiç değilse Menşevikliklerinde samimi midirler? En kahn oportünistler bile, istibdat önünde en devrimcileri Sosyal-Demokrat Parti içinden atmadılar.

Bunlar nerede? «Çingeneye beylik vermişler, ilk işi babasını asmak olmuş.» Bu Baylar-Bayanlar, daha kuyrukları gizli servislerce dik tutulmaya başlar başlamaz, «Eskileri» boynuzlamaktan büyük kahramanlık gösteremediler. Menşevik Programlarında «bütün yurttaşlara açık» ilân ettikleri Parti'de, kendi kirli mutfaklarında bulaşıkçılık etmiyecek her Partiliyi tomar tomar dışarı attılar. TIP'e sivadıkları tezekli Tüzük ve Program maddelerine bile nâmusluca uyamadılar.

TIP'in az çok dürüst yöneticilerine ve Haysiyet Divanı'nda dayattıkları bütün gerekçe: «Ya onlar, ya biz!.. Yoksa çekildik mi, Polis Partiyi kapatır!» oldu. Bu, «cesaret arzederken, sırka-tin söyler kıpti» gerçeği başları: «— emek, Polis, TIP'i sizin uğrunuzla mı ayakta tutuyor?» sorusunu vicdanlarda uyandırdıklarını olsun düşünemediler. Öylesine bir gözü dönmüş hakikat ve provokasyon gerisinde yüzüyorlardı.

Şövenizm Kokusu

Yalnız dvaranışlarıyla iki yüzlü «muhbri'i sadık» kalmadılar. Programı iki yüzlü, ikicikli düşüncelerle de doldurdular. Ağızlarından çıkan kulakları duymuyordu.

«TIP, Türk İşçi Sınıfı (majüsküllüyen HK.)... öncülüğü etrafında toplanmış.»

(Devamı gelecek sayıda)

NIFI:

Bugün yeryüzünde Modern olmayan toplum kalmamıştır. Modern demek Kapitalist demektir. Sosyalist olmayan kesimde en akla gelmedik sosyal ilişkileri bulunan Modern toplum örnekleri: çeşit çeşit Kapitalist ülke tipleri vardır. Bunlardan hepsinin en klâsik biçimleri Batı Avrupa'da görülür. Oradaki klâsik sosyal sınıf ilişkilerini basitleştirmek olağandır.

Geçmiş Tarihin Yadigarı olan sosyal bölümler içinde ikisini biliyoruz:

1) Köylüler ve esnaflar: Toplumun Duzahı (Cehennem en kaynar yeri) içine atılmışlardır.

2) Aydın küçük-burjuvalar: Toplumun Arafat'ında (alt tabakalar Cehennemi ile üst sınıflar Cenneti arasında) kalmışlardır.

Geçmiş Tarihin Modern topluma yadigar bıraktığı yukarıki alt tabakalardan başka, iki de üst sosyal sınıf vardır:

1) Modern üretimle dolaysız değil, Dolaylı yoldan ilgili olan sosyal kümeye: Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı denir.

2) Modern üretimle hiç ilgili bulunmayan sosyal kümeye: Antika Tefeci-Bezirgân Sınıfı adı verilir.

Adı geçen dört kalabalık sosyal kümelerin hepsi de geçmiş Tarihten Modern topluma aktarılmış armağanlardır. Bunların hepsi içinde, tıpkı Küçük Burjuva tabakaları içinde olduğu gibi, birtakım basamaklaşmalar vardır.

Küçük-burjuva tabakalarının esnaf ve köylü gibilerine Antika toplum kümeleri, aydın küçük burjuvalara da Modern toplum kümeleri adını yakıştırmak mümkün oldu. Tıpkı onun Ortaçağ armağını o iki üst sınıf içinden Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfına «Modern», Tefeci - Bezirgân sınıfına «Antika» adı verilebilir. Çünkü bunlardan Tefeci-Bezirgân sınıfı gibi, köylü ve esnaf tabakaları da düpedüz ve doğrudan doğruya Antika çağın üretim, toplum, kültür ve ilh. ilişkilerini yaşarlar. Beride aydın küçük-burjuvalarla Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı, belirli nedenlerle, gerek en ileri ülkelerde, gerekse en geri ülkelerde: üretim, toplum, kültür ve ilh. ilişkileri bakımından sanki «Modern» toplumun birer bölüğü olmuşlardır. Onun için bu sonuçlara Kapitalist toplumun vazgeçilmez bölümleri gözüyle de bakılabilir.

Burada ilkin birinci Tarih armağanı olan ve Modern üretimde Dolaylıca ilgili bulunan sosyal tabakaları ele alalım.

Modern Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı en klâsik biçimiyle İngiltere'de doğdu. Bunlara «Tüccarlaşmış Lordlar» denildi. Tüccarlaşmış ağa kılığında Modern topluma mal olan Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı: İşveren sınıfı ile içli dışlı işbirliği yapar. Mülkiyetinde tuttuğu toprağı işveren kapitalist çiftçilere kiralayıp irat alır. Ve iratçılığını gerek köyde, gerek şehirde kapitalizmin geliştiği ölçüde artan Rant (irat) biçiminde sağlar. Bu sınıfa Batı kapitalizm düzeninde en geçer adıyle: «Proprietaire Fonciere» (Büyük Arazi ve Emlâk Sahipleri) denir.

Onun için Marx kapitalist toplumda bir değil, iki hâkim sınıf sayar: 1) İşveren sınıfı (burjuvazi), 2) Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı. Böylece modern toplumda Marksizm gelirlerine göre üç sınıf ayırmış olur:

1 — İşveren sınıfı: Kâr alan sınıftır.

2 — Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı: Rant (irat) alan sınıftır.

3 — İşçi sınıfı: Gündelik (ücret) alan sınıftır.

Marksın modern sosyal sınırları böyle üçe bölüşü sebepsiz değildir. Her üç sınıf da Modern üretimin sağladığı milli gelirden kendi payına düşen bölümünü alarak yaşar. İşveren sınıfı kâr'la, Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı irat'la, işçi sınıfı Gündelik'el yaşar. Ve bu üç ortak kaynağı işçi sınıfına ürettirilen Değer'dir.

Antika Medeniyetlerde Tefeci-Bezirgân ilişkileri egemendir. Bu ilişkiler zamanla para-babalarının toprak satılmasıyla Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri Sınıfı haline gelmelerini kaçınılmaz kılar. O zaman Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri sınıfı çağlarının tarihçil etkileri ve itkileriyle derebeğileşmiş üst-sınıf durumuna girerler.

Üst derebeği sınıfının karşısında geri kalan bütün toplum yığınları: köylüler, esnaflar, aydınlar, burjuvalar bir tek Tierseta (Üçüncül tabaka) adını alır. Birinci tabaka dünya derebeğile-ri, ikinci tabaka din derebeğileri olunca, Tierseta denilen yığın da bütünüyle bir Alt Sosyal Sınıf karakterini taşır. Batıda kapitalist sınıfı bütün Tierseta'yı ardına takarak, büyük Modern Sosyal İhtilâl'i başardı.

Sosyal ihtilâl (toplumcu devrim) bir sonuçtu. Bu devrim başlamadan yüzyıllar öncesi toplumun üretim temelinde derebeğileşmiş üst-sınıfı akıntıya kaptıran bir gelişme başladı. Hele İngiltere'de Barbarlık gelenek ve göreneklerini en az yitirmiş bir toplum vardı. Bu toplum içinde derebeğileşmiş büyük toprak ve mülk beyleri ve ağaları sınıfı, daha akıcı, oynak ve yeni kalıplara kolayca girmeye eğin bulunuyordu. Onun için İngiliz ayak Sanayii dünya pazarını açarak Büyük Britanya adalarında o zamana dek görülmemiş hızlı bir gelişim başarmıca, İngiliz Lordları da değişmeye başladılar. Ekin tarlalarını, Otlaklar durumuna soktular. Büyük sürüleri bu otlaklarda yetiştirip şayak endüstrisine hammadde sağlar oldular. O zaman Thomas Morus'un deyişimiyle, İngiliz toprakları üzerinde «Koyunlar İnsanları Yedi». Yalnız bununla da kalmadı. Küçük çiftçilerin tarlaları Lordların (Türkiye'de Miri topraklara tapu çıkarıp sahip çıkan Eşraf ve Ayan gibi) binbir oyunuyla büyük ağa otlaklarına katıldı.

Bu ekonomik gelişim İngiltere'de: çarçabuk büyüyen alt İşveren sınıfı ile, Antika çağların yadigarı Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri üst sınıfı arasında bir çeşit çıkar birliği, işbirliği, durum birliği ve tutum birliği yarattı. Bu az çok diyalektik, yani zıtlıkları bir arada toplayan gelişimin en parlak Politika örneğini: Liberaller ile Muhafazakârlar arasındaki cilveleşme verdi. Sözde demokratik parlamento kapalı kutusu içinde iktidar bu iki sınıf arasında inip çıkan bir tahtaravallî oyununa döndürüldü.

Yüzlere yıl süren parlamento oyunu bugün Liberallerin yerini tutan İşçi Partisi ile Liberallerle kaynaşmış eski Muhafazakâr Partisi arasında sürüp gidiyor.

Burjuvazi ile Derebeğilik arasında ekonomik, sosyal ve politik çelişme, çekişme: eskiden Antika Bir Sosyal Sınıf olan Batı derebeğilerini (İngiltere'de Lordları, Fransa'da Aristokratları) yavaş yavaş yonttu. Kendileri bile farkına varmaksızın, vaktiyle ayak-takımı sayılan «Donsuz» (sankülöt) burjuvaları, bir zaman ihtilâlle devirdikleri derebeğilere yaklaştırdı. O anda itibaren Büyük Toprak ve Mülk Sahipleri de, Modern toplumun kapitalist sınıfı gibi, egemen bir sosyal sınıf durumuna geldi. Örneğin İngiltere'de Derebeği Lordlar zamanla yün üretmenliğine ve tüccarlığa gönül vererek Burjuva Lordları oldular.

(Devamı gelecek sayıda)

Mısır Nereye Gidiyor?

«1967 Haziranından beri kapalı duran Süveyş kanalı Mısır için muazzam gelir kaybına sebep olmaktadır. Bu açık ancak Suidi Arabistan, Kuveyt, Libya gibi petrol devletlerinin yardımıyla kapatılmaya çalışılıyor. Diğer taraftan, savaş gerginliğinin yarattığı silahlanma yarışında, Mısır ekonomisine ağır külfetler yükleniyor.

Bütün bunlar Mısır yöneticilerini kara kara düşündürmeye başlamış olacak ki, son zamanlarda yeni bir projeye dört elle sarılmışlar ve bu uğurda her türlü fedakârlığı göze alacağı benziyorlar.

SUMED.BORU HATTI

Proje şu: Kızıldenizle Akdenizi bir petrol borusu (pipeline) ile bağlamak... Adı da konmuş: Sumed borusu, Boru hattı: Kızıldenizde, Süveyş kanalının hemen ağzındaki Süveyş şehrinin biraz güneyinde bulunan Ain Sokhna'dan başlayıp, Kahire civarından geçerek, İskenderiye'nin 10 mil kadar batısından Akdenize ulaşacak. Uzunluğu 210 mil, kapasitesi yılda ortalama 60 milyon ton ve finansmanı için gerekli döviz 170 milyon dolar olacak..

Fakat üçüncü şart nasıl yerine getirilecek? İsrail, tasarlanan boru hattının burnu dibinde. Ya çatışma olursa! Şu hâlde, önce İsrail'le savaşa bir çare bulunmalı ki, İngiliz hükümeti, 40 milyon dolarlık payla Sumed borusunun finansmasına katılsın. M. Riad'ın Londra'dan kesin bir sonuç alamadan ayrılmasında bunu gösteriyor: Emperyalizm bu koza sonuna kadar kullanacak.

NEDEN BORU HATTI?

1967 Haziran savaşı Sovyetlerin Mısır'daki varlığını büyük öl-

nün da Mısırlılara geri verilmesi ile mümkün olabilirdi. Bu nasıl sağlanabilirdi? Geçirdiğimiz üç yılın diplomatik, politik çabaları bunu sağlayamadı. 67 Haziran savaşından buyana Mısır yöneticilerinin, savaşla barış arasındaki kararsızlıklarının, emperyalistlerle-sosyalist devletler arasındaki yalpalamalarının temelinde bu yatıyordu. Sonunda problemin çözümü için savaş yolu seçildi. Son ekim savaşında Mısır iki gün içinde Süveyş Kanalı'nın doğu yakasında 30 km. ilerledi ve durdu. Savunmaya geçti. Neyi Süveyş Kanalını, İsrail askerleri ise o meşhur Barlev-hattını çoktan terketmişlerdi. Süveyş Kanalının Savunmanın bedeli, 2500 asker ve 1250 tank kaybederek Goian tepelerinde Suriye birliklerine verdirdi. Buna rağmen Süveyş'i savunabilselerdi ya. İncirlikten kalkan U-2 Amerikan uçakları üzerlerine düşen görevlerini yaptılar. Mısır savunma hattının «gediğinin» onbinlerce yüksekten filmini çektiler. Sonrası malum. O «gedikten», önce sekiz tank, sonra sekiz zırhlı tümen Kanalin batısına geçiyor, 3. orduyu kuşatıyor ve Mısır ordusunun geri hatları kesiliyor. Bütün bunlar olurken, Mısır'ın kanalin doğu yakasındaki orduları İsrail zırhlı birlikleri ile «Tarih-te eşi görülmemiş» tank savaşları veriyor. Bu defa Mısır, Kanalin doğu yakasını garanti altına alıp İsrail ile savaşa son vermeyi düşünürken, Kanalin batı yakasını da elden geçiriyor. Fazla dan birde 2500 mevcutlu Mısır 3. ordusu İsrail'in kuşatması altında imha edilme tehdidi ile karşı karşıya bulunmakta. Mısır'ın imdadına Sovyetler Birliği yetişiyor. Şimdi Ekim sava-

litikası, ekonominin özel sektöre görevinden alınmasına neden olarak kendisinin Devlet Başkanı Sedat'ın Ortadoğuda barışın sağlanmasında Amerika ile yakın ilişki kurmasına karşı olmasını göstermekte ve daha önce El-Ahram'ın baş yazarı Muhammed Hasaneyn Heykel'inde aynı akıbetle uğradığını hatırlatmaktadır. «Yeni kararname (mülklerin geri verilmesi kararı) Başkan Sedat'ın iki aylık görev süresi içinde buyurduğu diğer reformlarla da uygun düşmektedir. Bir çok siyasi tutuklu, bu arada müslüman kardeşlere men-sup kişiler serbest bırakılmışlardır» (The Economist, 2.1.1971) (Sosyalist S.8.) Daha sonradan işler Mısır'daki Sovyet teknisyenlerini çıkarmaya karar veriyor.

Mısır'ın süratle emperyalizm cephesine kaydığı bugün Mısır yöneticileri ne yapıyor? «Sedat'ın ekonomik alanda yeni bir dönemi başlattığı açıktır. Nasır döneminde uygulanan sıkı devlet politikadan yavaş yavaş vazgeçilmekte, liberal ekonomiye doğru adımlar atılmaktadır. Sedat'ın DEVLETLEŞTİRMEYE-CEĞİNE DAİR GARANTİ VERMESİ ÜZERİNE, YABANCI ŞİRKETLER ESKİ KORKULANAN SIYRILMIŞ, Mısır'ı cazip bir yatırım bölgesi olarak görmeye başlamışlardır. Bazı Sosyalist milletvekillerinin sürekli itirazına rağmen, Millet Meclisinin yakında liberal tedbirleri öngören bir tasarımı kanunlaştıracağı öğrenilmiştir.» (25.Şubat, 1974 Newsweek.) (Biz majüs-külledik Diğer taraftan «temizliğe» devam edilir.

«Kahire: Mısır devlet başkanı Enver Sedat, Ulusal Güvenlik Danışmanı Hafız İsmail'de görevinden azletmiştir. Sedat'ın «Be-

TON gelerek yatırım için temaslar yapmıştır. Sedat'ın özellikle ROCKEFELLER ile yaptığı görüşmelerde ÖNEMLİ KAZANÇLAR sağladığı bildirilmiştir. Mısır'ın sekzen milyon dolar borçlu olduğu ROCKEFELLER'in yönetimindeki CHASEMANHATTAN BANKASI Kahirede özel bir temsilcilik açacağını açıklamıştır. Bu haber üzerine Amerika'nın ÜNLÜ FIRST NATIONAL CITY BANKASI da başkentte bir temsilcilik kurmak üzere harekete geçmiştir.» (25.Şubat, 1974, Newsweek).

Başkan Enver Sedat garanti veriyor, «Devletleştirmeyeceğine dair». Ve Mısır, «Cazip bir yatırım alanı haline geliyor», Emperyalist Şirketler için. Pekiyi Enver Sedat'a ne «Garanti» veriyor ABD ve Batılı emperyalist Devletler? Süveyş ve hatta Sina Yarımadası Mısırlılara geri verilecek. Şimdilik Arap-İsrail savaş ortadan kalktı sayılabilir.. Bölgede, yabancı şirketler ve yabancı sermaye için gerekli olan «emniyet» «Huzur» «İstikrar» sağlanmış veya sağlanacağı karşılıklı olarak «Garanti» edilmiş olacak ki, bütün emperyalist şirketler para babaları talan ve yağma için yarışmasına Mısır'a akın ediyorlar. Yukarıdaki «Garanti» lerin içinde tabii ki İsraille çatışmaya son verme de var. Mısır buna üç yıl öncesinden yatkındı. Ancak bazı şartları vardı ve o şartlar o gün yerine getirilememiştir. Bu gün ABD yerine getirmeyi taahhüt etmiş olmalı.

Mısır egemen sınıflarına gün doğdu. Yıllardır hasretini çektikleri Uluslararası-Finans kapital ile sarmaş dolaş oluyor. Mısır'ın yerli para babaları Sovyet «Kabus» undan kurtulmak için son

VE BÜYÜK HESAPLAR

«Başkan Enver Sedat, gelişmeyi hızlandırmak için, dış yatırımlara geniş kolaylıklar tanımıştır. Bu politikanın sonucu olarak özellikle AMERİKAN ŞİRKETLERİ, Mısır'daki YATIRIMLARI-NI hızlandırmışlardır. Halen, SHERATON, HILTON, HYATT, ve MARRIOT OTELCİLİK ŞİRKETLERİ, büyük şehirlerde bin-nalar satın alarak veya yaptırarak geniş bir otelcilik faaliyeti sürdürmektedirler. LOCKHEED UÇAK ŞİRKETİ yeni bir Arap ülkeleri arası hava yolu kurulması ve burada ŞİRKETİN MAMULÜ L-1011 tipi YOLCU UÇAKLARI KULLANILMASI İÇİN Kahirede temaslar yapmaktadır. Enver Sedat'ın Mısır ekonomisine daha LIBERAL bir yö-

Finans Kapital Nedir ?

Gazetemizde Finans - Kapital sözü en sık geçen bir frenktir. Türkçesi «Mali sermaye» diye çevrilse, daha anlaşılır olmaz. Kapital, bildiğimiz sermaye'dir. Finans; maliye, büyük şirket ve bankalar işidir. Ancak, tarih içinde Sermayenin geçirdiği değişiklikler göz önüne getirilmedikçe, Finans - Kapital sözünün anlamı ve önemi kavranamaz.

Medeniyetten önce, insan toplumu SOSYALİST idi. O ilkel Sosyalizmde, ne Sınıf, ne Sermayeci vardı. Her şey toplumun ortak malıydı. Medeniyet Özel Sermaye ile doğdu. Onun için bugün hala Özel Sermaye vurgu yapmazsa Medeniyet ölür, sananlarımız çoktur. Oysa Medeniyet gibi, Sermaye de ezeli, değişmez şey değildir.

İlk özel sermayeci tip Sümerlerde «Tamkara» adını alanlardır. Bunlar Toplum varından aşırı oldukları değerle Antika Sermaye diyeceğimiz gücü edinilen Batıda, Kapitalizm doğmadan önceye dek dünyayı allak bullak eden Antika sermayeye Ön sermaye «PREKAPİTAL» denir. Ön sermaye iki başlıdır:

- Tefeci sermaye: Para alışverişi yapıp Faiz alır.
- Bezirgan sermaye: Mal alışverişi yapıp Kâr eder.

Marks'ın «kız kardeş» dediği Tefeci - Bezirgan sermayenin, Modern sermayeye zıt olan yanı: Üretime karışmaması ile özetlenir. Antika toplumda üretimi ya hür küçük üretmenler (esnaf, köylü) yapar, yahut büyük toprak beylerinin geniş çiftliklerinde köleler yapar. Esnaf ve köylünün küçük üretiminde, yahut efendi ve beylerin büyük üretimden çıkardıkları mallara pazara çıkarıp kâr sağlayan bezirgan sermayedir. Küçük üretmenleri (esnaf - köylüleri) ve Beyefendileri ağır şartlarla haraca bağlayıp faiz sağlayan tefeci sermayedir. Bu sıfatla, Tefeci - Bezirgan sermaye, üretim ve toplum düşmanı olarak dinlerce lanetlenmiştir.

Batı kapitalizmi o Antika Önsermayeyi kazıyıp atarak Modern Sermayeyi üstün getirdi. Modern Sermayenin Antika sermayeden baş farkı: doğrudan doğruya üretimle uğraşmasıdır. Kapitalizmde üretim temelini eline geçiren Sermaye, Tarihsel gelişimi yüzünden birbirine zıt iki basamak gösterdi:

a) Serbest Rekabetçi Sermaye: 19'uncu yüzyıla değin özel sermaye; girişkin ve yaratıcı kişi olan Modern kapitalistlerin elinde işledi. Muazzam Batı medeniyetini kurdu. Kendi «Mezar kazıcısı» olacak muazzam İşçi Sınıfı ordularını yetiştirdi. İnsanlık, Kapitalizmin Serbest (Hürriyet) çağına çok şey borçludur.

b) Tekelci Finans - Kapital: 19 uncu yüzyıl ortalarından beri temellerini atıp 20'nci yüzyıla girer girmez kayıtsız insan öğlunun her şeyine egemen olan sermayedir. Serbest Rekabet çağında egemenlik bütün olarak SERMAYECİ (Kapitalist) SİNİFINİN elinde idi. Finans - Kapital çağında, kapitalist sınıfının dahi çoğunluğu aşağı safa itilir. Gerek (sanayici, Tüccar, Banker) KAPİTALİST'lerin, gerek (Büyük emlak sahibi, Toprak beyi, ağa mütagallibe, eşrafı) RANTİYE'lerin (IRAT yiyicileri.

çüde arttırdı. Mısır egemen sınıfları, Sovyetlerle bu kadar içli-dışlı olmaktan pek memnun olmamış görünüyor gönlü. Uluslararası finans-kapitalde: Onunla halvet olup Sovyetlere karşı denge kuracak. Bunun kestirme yolu nedir? Bütün yakın doğu savaşının temelinde yatan petrol borularını meselesinin içine baktık dalmak. Uluslararası finans-kapital İsrail'i niçin tutuyor? Petrol boruları için. Ondan sende de olursa, seni de tutmazlık edemez.

Bu arada, Doğu Akdenizdeki Sovyet varlığını ve Mısır'daki Sovyet üslerini bir şantaj vasıtası olarak kullanmaktan da geri kalmıyor.

SÜVEYŞ KANALI AÇILACAK

Mısır'ın İsrail savaşına son vermeye ne kadar yakın olduğunu ortaya koyan bir diğer olay daha vardır. Mısır bir yandan da, Süveyş kanalını yeniden deniz trafiğine açma hesapları içindedir. Hatta bu yolda önemli adımlar atılmıştır. Bunlardan biri, «Holandaya sipariş edilen 4045 milyon TL değerindeki muazzam bir dip tarayıcı makinedir. Bununla, Süveyş kanalının bir kaç yıl içinde açılması ve ondan sonra 250 bin tonluk gemilerin geçmesine elverecek kertede genişletilip derinleştirilmesi tasarlanmaktadır.» (The Times 31.12.1970).

İsrail, Süveyş kanalının bir yakasını elinde tutarken bütün bunlar nasıl mümkün olur? Bilinmez.»

Üç yıl önce sosyalist gazetesi (Sosyalist, S. 8 1971) Mısırın durumunu ve Mısır'daki gelişmeleri bu kadar objektif değerlendirmişti. Aradan olaylarla dolu koca bir üç yıl geçti, ve ortadoğu bir kere daha savaş geçirdi. «Yeni Cumhurbaşkanı Enver Sedem, bütün bu Sumed boru hattı, ve Süveyş kanalının açılması gibi nice projelerin gerçekleşebilmesi için İsraille savaşa son vermek gerekiyor. Ancak bu, son vermek gerekiyor. Ancak bu, tin el koyduğu bütün mülklerin Süveyş kanalının doğu yakası

şından bu yana dört ay geçiyor. ABD dış işleri bakanı Henry Kissinger, Kahire, Tel-Aviv, Şam, Londra, Washington arasında mekik dokuyor. Diplomatik çabalar son derece yoğunlaşmış bulunmakta. Amerika ile Mısır yeniden resmi diplomatik ilişki kuruyorlar ve Kahiredeki Amerikan büyük elçiliğine törenle bayrak çekiyorlar. Törende konuşan Kissinger «Mısır ve Amerika arasında sürekli bir dostluğun temellerinin atıldığına inanıyorum» diyor (2. mart. Günaydın) Enver Sedat ise «Amerika dış işleri bakanının bölgeye gelişinin, Amerikanın İsrail-Arap uyuşmazlığını çözme niyetini gösterdiğini ve Mısır-Amerikan diplomatik ilişkilerinin bu nedenle yeniden kurulduğunu» belirtiyor ve «Öteki Arap komşularının Birleşik Amerika ile tam diplomatik ilişkiler kurmasını» tavsiye ediyor. (2.mart.Y.O.) Diğer taraftan El-Ahram'ın baş yazarı Ali Emin, «Başkan Nixon'un önümüzdeki nisan ayı içinde Mısır'ı ziyaret edeceğini bildirmektedir.

Emin, yazısında bu konudaki haberi, halen Mısırda bulunan ABD dış işleri bakanı Henry Kissinger'den aldığını kaydetmektedir. Siyasi gözlemciler Nixon'un Kahireyi ziyaretini, Sedat'ın Amerikaya yaklaşma politikasında en önemli adım ve Mısır için bir dönüm noktası olarak nitelendirmektedirler. (2.martGü. naydın Kahire kaynaklı haber). Bu defa, Mısır egemen sınıfları 1971 deki gibi Sovyetlerin Mısır'daki varlığına karşı denge kurma çabası içinde değil, açıkça Amerika'nın Mısırda ve Orta doğuda ağırlık ve nüfuz kazanmasına çalışmaktadır. Üç yıl önce, Mısır yöneticileri denge politikası yürütürken neler yapmışlardı. «Yeni Cumhurbaşkanı Enver Sedat'ın oturduğu koltuk daha ısınmadan aldığı bazı kararlarda çok dikkate değer: Bunlardan en önemlisi, «Şimdiye kadar devletin el koyduğu bütün mülklerin geri verilmesi» «(Müsadere) po-

nim Kissingerim» diye adlandırıldığı ve bugüne kadar yakın dostu olarak bilinen Hafız İsmail'in görevinden azledilmesinin sebebi henüz bilinmemektedir.

Beyrut basın çevreleri İsmail'in

der BANKACI DAVIT ROCKE-FELLER Kahireye gelerek Özel bir görüşme yapmış. Onu İngilterenin ünlü iş adamı ROLLAND ROWLAND izlemiştir, daha sonrada NICK HIL-

hızla, emperyalist-Şirket ve bankaların kucağına atılıyor. Asıl bundan sonra göreceğimiz Mısır'a gelip gidenleri, dikkatle izleyelim.

(Devamı gelecek sayıda)

Hangi Temelde Proletarya Partisi

Her sosyalist çıkışı veya girişimi «Ben içinde yokum», «benden izin alındı mı» «bana soruldu mu» diye, veya «benim grup değil» diye, her taraftan baltalamak, boğmaya çalışmak, kimilerinin yaptığı gibi, sosyalist çevrelerden tecrit etmek için çırpınmak giderekten «kapatın», teklifinden, «kapatırız» tehdidince varmak, hangi davaya hizmet etmektedir? Proletarya davasına mı?

Bu türden iptidai - duygu, düşünce ve ruh-tan, grupçuluk mantığından ve bencilliklerinden kendimizi kurtarmadıkça, Gerçek Particiler ve Gerçek Proletarya Sosyalistleri olamayız.

«Kıvılcım» gazetesi en eski sosyalizmin SESİDİR. Geçmişte kurulmuş partilerin programlarının eleştirisini yaparak yola çıkmıştır. Ve yeniden örgütlenecek Proletarya Partisi için Temel olarak Vatan Partisi Programını ve literatürünü önermiştir. Bu somut öneri üzerinde söylenecek sözü ve eleştirileri bekliyoruz. Gerçek işçi sınıfı devrimcilerinin ve Proletarya Particilerinin göstereceği tutum, somut önericileri ciddiye alarak, yapıcı - ilerletici tartışma ve davranış olmalıdır. Bunun dışında «grupçuluk» iddia ve ithamları ile kafaları bulandırmaya kalkmak ve bu tür suçlamalardan medet unutmak, birinci problemimiz olan Proletarya Partisini kurma girişiminden - çalışmasından yan çizmektedir. (Genç ve iyi niyetli arkadaşlarımızın uyarıları bir yana). Dünyada her devrimci partinin kuruluş dönemlerinde veya yeniden örgütlenme dönemlerinde bu türden ve daha binbir türlü bahanelerle yan çizmeler, mız çıkarmalar olmuştur. Bizim tarihimizde de olmuştur. Bu gün de olmaktadır. İyi tanımamız ve bilmemiz gereken şudur: Modern Proletarya Partisinin kurulmasından korktuğu kadar hiç bir şeyden korkmaz Finans - Kapital (parababaları). Son

noktaya kadar işçi sınıfının partisinin kurulmasını önlemek için binbir çeşit bahane ile kundaklamaya - baltalamaya çalışır. O yolda yürüyen devrimcilerin ayağına çelme takmak ve taktirmek, parti yolunda yürüyen yoldaşları birbirine düşürmek parti yolcularını sosyalistlerden ve yığınlardan tecrit etmek başlıca taktikleridir, Finans - Kapitalin. Bütün oyunlarına, baltalamalarına rağmen, kurmayı başarabildiğimiz taktirde partimizi, bu defa Finans-Kapital taktik değiştirir. Partimizin gelişmesini önleme, partimiz içinde bozgun yaratma, bölme çabalarına girer. Kısacası, Finans-- Kapital ucsuz - bucaksız araç - gereçleriyle ve ajanlarıyla, binbir çeşit taktikleriyle, partimizi kurdurmama - kurulduysa yok etmek için yaptığı ve yapacağı çalışmaları burada sayıp dökmekle bitiremeyiz. Onlar (gericiler) devrildikten sonra bile Partimizle uğraşmaktan vaz geçmeyeceklerdir, bunu bilelim.

O bakımdan Türkiye'nin namuslu - dürüst - iyi niyetli sosyalistlerine bunları hatırlatmayı görev bildik.

Onun için dün olduğu gibi bugünde, kimin gerçek partici, kimin sahte iki yüzlü döne bozguncu olduğunu olaylara bakarak anlamaya çalışalım. Gerçek parti yolcuları ile bozguncuları - mız çıkartıcıları - yan çizicileri ayıralım. Farklı düşünce veya eğilimde olupta gerçekten Proletarya Partisine baş koymuş - gönül vermiş devrimci grup veya arkadaşlarla mutlaka anlaşılabilmenin - bir araya gelebilmenin ve el birliği ile Proletarya Partimizi yeniden örgütlemenin çalışması - çabası içindeyiz. Proletarya Partisinde kararlı bütün devrimci arkadaşlarla, her nerede olursa olsunlar bağ kurmanın yollarını arıyoruz. Ve kendileriyle irtibata geçebilmek için çırpıyoruz. Ancak

ının) içinden en kauntarı, en soyguncu, vurguncuları bir kaç büyük ŞİRKET - BANKA kubbesi altında buluşup kaynaşurlar.. Sanayii, kiraati, alışverişi, siyaseti, bilimi, felsefeyi, ahlâkı dîni, her şeyi TEKELCİ SERMAYE'lerinin zokası altına sokarlar. İşte buna FINANS.KAPİTAL denir.

bu yeterli olmuyor. Onun için şu ilk çağırımı yapıyoruz:

1 — «Kıvılcım» gazetesi Proletarya Partisini yeniden örgütlemeye yararlanılacak kolektif bir örgütlenme aracı olarak düşünülmüştür. Darma-dağınık devrimciler arasında yeniden bağlar kurabilmek için bir vasıta dır Elbette «Kıvılcım»ı çıkaran arkadaşlarında kendilerine özgü görüşleri ve tahlilleri vardır. Ama bunları eleştirilemez tabular yada doğrular olarak görmüyoruz. Tersine eleştirilmemekten yaktınıyoruz. Onun için «Kıvılcım» ın görüşlerini benimseyen ve benimsemeyen bütün devrimci arkadaşların yapıcı ve ilerletici eleştirilerini bekliyoruz. Hatta bu eleştiriler ve yazılara «Kıvılcım» da yer verilecektir. Ancak bu şekilde «Kıvılcım» kolektif bir yayın ve örgütlenme niteliğine daha da kavuşacaktır.

2 — Devrimcilerin dağınıklıktan kurtulmaları en yakıcı problem dır. Onun için Türkiye'nin neresinde olursak olalım - en az üç kişi bir araya gelir gelmez bir devrimci komite kuralım. Bir yandan «Kıvılcım» ın merkezi ile irtibata geçelim - diğer yandan halkın içinde halkın somut dertleri ile ilgilenelim - o somut dertlerin çözümüne yardımcı olalım.

3 — Her devrimci komite bölgesinin olaylarını, kendi görüş ve tekliflerini «Kıvılcım»a göndermelidir. Aynı zamanda «Kıvılcım» ın dağıtımına yardımcı olmalıdır. Çünkü «Kıvılcım» Burjuva dağıtım şebekesinden değil, Devrimcilerin dağıtım ve maddi desteğinden yararlanmaktadır.

Bütün sosyalistlere; parolamız: Yeni aşamada eski parola:

«PROLETARYA PARTİSİ»

KIVILCIM

HALK DERSLERİ

Dedenin Dedikleri ;

Üçüncü Ders:

İşçinin Yiğitleşmesi ve Yiğitleştirilmesi.

İşçinin başı da dikçe, hani. Bizim Köylü, Esnaf gibi yılğın değil, Ağayı görünce gagası yere düşüyor. Bey'in önünde dili, damağı kurumuyor. Karşındakinin gözünün içine içine bakıveriyor. Alın açık. Gözü de pek işçinin.

Tahsildar görünce kaçmıyor. Candarmayı, «Pulusu» görünce «elindeki çapası yere düşmüyor!» «Kanun var!» diyor. Kanun önünde, sen de, ben de, Ağa da, Bey de bir adam. Kula kul olunmaz.

Adam adamı yer mi?

Hem yer, hem yemez.

«Yiyecek, aman.» der de pusarsan, yandı. Kurt yemez insanı, insanın yediği denli.

«Ben kendimi yedirmem.» dersen, adam adama pek kolay dokunamaz.

İşçi bunu öğrenmiş, gelmiş. İşçide iş var. Sapa damın Köylüsü, batakkânın Esnafı o değilmiş önceleri sanki. Yiğit, başka adam olmuş dünün Köylüsü ve Esnafı İşçi olur olmaz. Memleketten, Başkentten, Gâvurun fabrikasından, Müslümanın boynu büküklüğünden söz ediyor İşçi. «Bu böyle gitmez.» diyor İşçi.

Yalnız diyor mu? Hem söylüyor, hem söyletiyor.. Hele bak. Düne dek dut yemiş bülbül gibi susardı okur. yazarlar. Nice parlak aydın kişilerin de dillerini İşçi çözüyor.

«Vatan, Millet! Sakarya!» diye nutuk atmalardan başkasını bilmezlerdi. Efendileri yasak etmiş. Onlar da dut yemiş bülbüle susmuşlardı.

Ağzını açmaya kıyılamayan nice kırk tikiilli Politikacıyı şimdi dinle:

«— Bu bozuk düzen, düzelmelidir!»

Dedirtiyor felek ona. Partiler kuruluyor, Partiler dağılıyor, Sendikalar, Dernekler, Cemiyetler, Kooperatifler, Kulüpler kuruluyor ve habire dağıtılıyor. Hep o işçilerin yöresinde.

DEDE HANDE

Estarş'ta Zulüm

(Baştarafı 1, Sayfada) ne gitmesini önlemek içindir. kadar işçilerin sırtından milyon. Çünkü bir işçinin S.S. hastahaları vurduğu yetmiyormuş gibi, nesine gidip gelmesi en az 5-6 işçilere 650 kuruş olan yemek saatini alır ve patron hasta işçi-parası da üç kağıtçılık yapılarak nin 5-6 saatini sömürememiş o daha ucuza yemek çıkarılıp geri lur Böyle bir işverinde ayakta

Gençliği Azıccık Anlıyalım

Dr. Hikmet KIVILCIMLI
18 . Haziran - 1968

Hepimiz o yaştan geçtik. Yalnız insan, gençlik çağını geride bıraktımı, o yaştın bütün zaaf- larını ve kuvvetlerini bir an unutamadığı halde, hiç hatırlamazmışça sansüre uğratmayı Usseverliğin son kertesi sayacak biçimde yetiştirilmiştir.

3 yaşından önceki hayvanlığı- mızı sansür edişimiz sosyalman mutlak. Olsa, olsa ilk çocukluğumuzu, delilik ve hasta mi- zaç belirtilerleriyle sembolize ederiz. 30 yaşından önceki insan- lığımız öyle değildir. O insanlı- ğımız bütün varlığımız boyunca teptaze yaşarda, biz onu görme- diğimize hem kendi kendimizi, hem başkalarını inandırmaya ça- lırız. Belki de küçük kişi mut- suzluklarımızın ara sıra tepen me- lankolisi burdan gelir.

Bugünkü gençliğin ne istediği- ni yaşlılar gençlerden sorup öğ- renmeye kalkıyorlar. Kalın ka- lın Bakanların, Başbakanların ince, tüysüz delikanlılarla başba- şa vererek uzun, kısa tartışma- ları bunu sezdiriyor. Gençlik bütün duruluğu ile ve tüm yığı- nı ile ne istediğini bilse, tam bilincine çıkarılabilir bildiğini uy- gulaması için sözbirliği ile plan- layıp öyle bir gerçekleştirdiği, nasırlaşmış yahut katırlaşmış yaşlıların ruhları bile duyma- dan, beş-on yıl içinde herşeyi ek- siksiz devriteslim alır ve dünya- mız kansız silahsız gençleşmiş ve güneşleşmiş olurdu.

Çünkü normal toplumda her kuşak, kendinden önce gelen ku- şağın yerini ister istemez alacak-

tır ve yaş farkının da kendine göre yordamı vardır. Gençlik en derin düşünceye daldığı zaman bile DAVRANIŞ gücüyle yürür. Yaşlılık, tersine davranışa kalk- tığı zaman bile sonsuz düşünce- lere düşer, gider. Milli Kurtuluş Savaşında ise yaşlı İzzet Paşa- lara, Salih Paşalara kalsaydı, genç Mustafa Kemal paşaların, İsmet Beylerin halleri ne olur? 27 Mayıs'ta genç binbaşı İstanbu- lu, genç yarbay Ankarayı bas- masaydı, yaşlı İsmet İnönü'lerin, hatta Gürsel'lerin Demirkırata ne yapabilecekleri kuşku götür- mez.

O bakımdan gençliğe ne yap- mak istediği sorulamaz, onun ne yaptığına bakılır. Yaşlılar, hiç değilse gençlerin yaptıklarını dü- şünebilmelidirler.

Gençlik ne yapıyor, Şimdiki yaşlılarımız 19 uncu yüzyıldan yadigar kalmış katı MAKİNELEŞTİRİLMİŞ kafaları- mızla olanları tartışamayız. Baş- ka yeni terazi gerek. 20 inci yüz- yılın: Suplesi YUMUŞAK kim- ya, elektrik, elektronik çağında- yız. Kapitalizm daha 20'inci yüz- yıl başlarken yeryüzünde 4.5 yüzyıldan beri kurduğu bütün sınırları fiilen değilse bile bilku- ve yıktı. Kapitalistler arasındaki rekabet sınırları gibi Vatan Mil- let sınırları da: özel sermaye e- konomisinin çizdiği bölümlerdi. 20 inci yüzyılda Kapitalist eko- nomi DÜNYA PAZARI birliğine dayanan DÜNYA HEGEMON. YASI durumunu yarattı. Böyle bir ekonomi, ancak yeryüzü öl- çüsünde bir sosyal ve politik dü- zen isterdi.

Oysa gerçekliğin diyalektiği gelişmelerini atamazdı. Kapitaliz-

min, her ne pahasına olursa olsun, ayakta durabilmesi için, yüzyıllar boyunca savunduğu o «Sacro-Sa- inte» (Aziz-kutsal) kişi çıkarı gi- bi Vatan millet sınırlarında koru- ması ve mutlak dondurması en gözden burjuva mantığı idi. 19. yüzyılın sonuna dek MADDE ger- çekliği çelikleştirilen MÜLK ve SINIRLAR, 20. yüzyıldaki geli- şim vücudunu içinde hapsedemi- yen daracık bir siyasi zırhlı göm- leğe döndü. Kapitalist siyaseti denilen zırhlı gömlek hem yer yer çatırdayıp dökülüyor, hemde boyuna teyelleyip içinde zor tu- tulan insanlığı, kadim Çinli kı- zın ayakları gibi sıkıp eziyor.

Kapitalizmin dünya toprakları- nı ve insanlarını demir cenderesi- ne soktuğu binbir işkenceye, geç- miş kuşaklar, demir pabuca du- mura uğruyan ayaklar gibi alış- mış olabirler. Yaşlı ayaklar- dan da, başlardan da «aşırılık» beklenemez. Genç ayaklar ileri- ci gerçeklikte anlamı kalmamış köleliklere karşı tepiniyorlar, genç başlar, her ne bahaneyle olursa olsun boyunlarına takıl- mış zincirleri koparmaya uğraşı- yolar. Bir zaman yalnız sömür- gelerde görülen aydın gençlik a- yaklanmaları evrenselleşti: Sırf Amerikan emperyalizminin ya- rım sömürgesi haline giren Batı- lı ileri Emperyalist ülkelerde de- ğil, Süper emperyalizmin anayur- du Amerika'da, hatta Kapitaliz- mi kökünden yıkmış Sosyalist ül- kelerde bile yer yer harman yan- gını kadar çabuk yaygın genç- lik ayaklanmaları belirdi.

Bu ne demektir? Sosyal haya- tın her türlü demir pabuçlarına karşı insanların toptan kabak tadı getirmesi demektir. Ayak-

lanın yalnız açıkça faşist İspan- ya, örtülü faşist Amerika, Fran- sa, Almanya gibi dünyanın Ka- pitalist sektöründe değil, Çinden Polanyaya, Yugoslavyaya, hat- ta 51 yıllık Sovyetler birliğine dek yeryüzünün sosyalist sektö- ründede yavaş yavaş baş gös- teriyor. Sosyalist sektörde genç- lik ayaklanmasının ekonomik ve sosyal anlamı: «Herkes Emeği- ne Göre» kuralı yerine, «Herke- se İhtiyacına Göre» Kuralını ge- rektiren Sosyalizmin yüksek ko- nağına merdiven dayandığıdır.

Ne var ki: Gençlerin yaşlılara kafta tutuşları genelini yitir- mez. Ve bu durum doğuda da, batıda da «Zamane alameti» dir. Gençler her yerde 19. yüzyılın doğru yanlış formülleriyle, 20. yüzyılın düşünce ve akıl örneği kesilmek, hele Egemen otorite ol- mak isteyenleri örümcekleşmiş kafalar sayıyorlar. Atom çağı- nın yüksek Sosyalizme, sınıfsız topluma ergin kurallarını zorlu- yolar. Zorlamanın sosyalist ülke- lere dek uzanışı gösteriyorki: genç insanlarda Kapitalist hu- kuk darkafalılığına karşı ulusla- rarası bir dayanışma doğmuştur. Kapitalizmin Sekro-Sent sınır ve formüllerini, hangi şartlar gere- ği olursa olsun, fazla ciddiye al- mak yeryüzünün İnsanlık öçü- sünde düzenlenmesini emreden e- konomik determinizme uymamak sosyalizm için dahi olumsuz so- nuçlara katlanmak oluyor.

Yavuz Selim çağı (16 inci yüz- yıl başı) ile III. Selim çağı (19. yüzyıl başı) arasında 300 yıl geçti. «Orduyu Hümâyün»un İs- tanbul'dan Üsküdar'a geçmesi hep bir gün sürerdi. İstanbul'dan Acem sınırına bir aydan önce varılmazdı. İmdi İstanbul'dan (Eski dünyanın göbeğinden) yor. Sonra?

Emperyalizm ise: Hodri meydan! 1918 den 1939'a dek 21 yıl geç- meden İkinci Emperyalist Ev- ren Savaşı çıktı. 1945 ten 1968' ze 23 yıl geçti. Emperyalizm yal- nız Kore yahut Viyetnam gibi Uzak Doğuların en kimsesiz u- luscuklarına dış geçirmek savaşı- histerileri kıskırtabiliyor. İç ba- rış istedinmi: King'leri, dış ba- rış istedin mi: Kennedy'leri öldü- rebiliyor. Boy ölçüleceği bir güc- le tek güvendiği Evren Savaşı- nı göze alamıyor.. Sosyalizm ise, Dünya daha neyi bekliyor? Geç- tik kapitalizmi yeryüzünün en büyük iki sosyalist ülkesi (Çin ve Sovyetler) hâlâ birbirlerine yumruk sıkıyorlar. Demek res- mi sosyalizm bile müzminleş- rek, hala sermaye ahırlarını te- mizliyemiyor.

Beride sermaye pisliği dört beş yüzyıl sürmüş kapitalizmin beş altı bin yıl sürmüş kapitalizm öncesi bezirgân medeniyetlerin en soysuzlaştırıcı makyavelizmi- ni ve bizantizmini yedi iklim dört bucağa sardırıp kıyamete dek iş- letebileceği ile öğünüyor. Geniş yığınların Ortacağ kalıntısı bo- zukluklarını oy ufaklığı gibi kul- lanarak demokrasıcık oyunu de- nilen spekülasyonda gününü gün ediyor. 1805 modeli yaşlı kafala- rın mantığı bu gerizde doğmuş büyümüş olduğu için, tabakhane- de alışanlar gibi ufunetin iğrenç kokusunu artık almaz olmuşlar. Gençliğin taze duygulu burunla- rı bu tabakhane pisliğine dayana- mıyor. «Yeter» diyor. Anladık Emperyalizm kapitalizmin ya- talak hastalığının ölüm çağıdır. Anladık yeryüzünün 3 te biri Sosyalizme, 3 te biri yarım Sos- yalizme geçmiş, geri kalan 3 te birinde Emperyalizm can çekiş- yor. Sonra?

Program Önerimiz

kalın para patronunun cebine zor durabilen hasta işçi arkadaşlarımız çalıştırılmakta ve istirahat verilmemektedir.

Sosyal Sigortalar Hastanesi de, hepimizin bildiği gibi işçilerle ilgilenmemektedirler. İşçilerden toplanan paralarla saltanatlarını sürdürmektedirler.

Ayrıca son toplu sözleşme zamanında fabrikada bir ustabaşı işçilerine baskı yapıp; ben sizin haftalıklarınıza 10 ar lira vereceğim, sendikadan istifa ederseniz demiş ve işçilerin toplu mücadelelerini kırmak istemiştir.

Tüm bu olanlarla işçi temsilcileri ve sendika ilgisiz kalmakta ve bu yapılanların hesabı sorulmamaktadır. Arada bir fabrikaya gelen sendikacılar 3-5 temsilciyle görüşüp, fabrikanın yemekhanesinde yemeklerini yeyip, işçilerle görüşmeden gitmektedirler.

Sıkıyönetimden bu yana 50 yi aşkın işçi arkadaş kanunsuzca işten atılmış ve son bir yıl içinde ise 21 işçi arkadaşın işine patron tarafından son verilmiştir.

Fabrikanın ezilen işçileri, işçi temsilcilerinin patrona satılmış olduklarını ve işçi sınıfının haklarını aramadıklarını görünce imza toplayıp temsilcileri değiştirmek istemişlerdir. Fakat bu hareketlerinden sonuç alınmamıştır. Önümüzdeki temsilci seçiminde tüm bu olanların hesabı sorulacaktır.

Artık Estaş işçileri gerekli dersleri almışlardır. Ve gereken dersleri vereceklerdir. Bunun için şimdiden öfkeleri sınıfsal bilinçleriyle bilenmiştir.

Kahrolsun patronların zalimce sömürüsü
Kahrolsun satılmış yöneticiler ve hainler

YAŞASIN İŞÇİLERİN HAKLI MÜCADELELERİ
YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ YİĞİT KAVGASI
BİR İŞÇİ Ömrü altı ayı geçmeyen ve vur-

(Baştarafı 1 nci sayfa) gunculuğun balık avladığı bulanık su haline gelmiş dış ticaret rejimleri ile, zaten bozuk ticari dengemiz mahfedilmeyecek. İthalat ihtiyaçlarımız, açıkça belli sınırları içinde, gayri suhhi izbecikler yerine, sokakları dikeyleştiren ucuz, konforlu blok inşaat halk teşekkülleri belediyeler ve devletçe desteklenecek.

d) Büyük vurgunla mücadele : Esnafçık on kurşuluk malı on beşe satınca, memurcuk yüz kurşu zimmetine geçirince nasıl mahkemeye düşüyorsa, tıpkı öyle yedi üzüm tüccarının kaytılarak, bir kalemde yarımşar milyon kazınması bir milyon vatan daşın fındığına yarı fiyat verilip, iki misli kâr edilmesi bir bankerin üç günde şayia ile üç yüz bin lira vurması, on üç milyon köylünün buğdayından üç ecnebi, üç yerli firmanın 31 milyon ele geçirmesi gibi haksızlıklar da normal ticaret icabı sayılmayarak adalete teslim edilecek.

Birinci Netice SANAYİLEŞME

ELVERİŞLİ SERMAYE
1 — ÖZEL SERMAYE : Varlığı ile sanayileşmemizi engelleyen Finans-Kapital himaye değil, tasfiye edilecek. Diğer özel girişimlerden, Vatana en son teknikli sanayi getirecek olanları teşvik görecektir.

2 — YABANCI SERMAYE : Siyasi müdahale ve iktisadi imtiyaz istemeyecek. Ağır sanayimize tekniğin son sözünü getirecek. Geldiği ülkeden düşük ücret ve çalışma şartları öne sürmeyecek. Medeni milletlerdeki rahiyye üstün faiz ve kâr almıyacak. 10 yıl sonunda, amortismanını bitirip, işletmeyi Türk milletne devredecek.

SUURLU TİCARET
3 — DIŞ TİCARET : Yalnız malımızı alanın değil, malımız değeri ile alanın malı, milletlerarası eksiltme yolu ile alınacak.

DEVLET BANKALARI : Bir taraftan milli sanayileşme planımızı desteklerken, diğer taraftan küçük şehir ve köy üretmenlerini kooperatiflerine cezbeden iptidai madde ve apre istasyonlarıyla verimlendirecek.

UCUZ DEVLET
5 — UCUZ İDARE : Devlet, belediye, özel idare ve her türlü mahalli bütçelerle, her türlü devlet ve yarı resmi iktisat teşekküllerinde fuzuli, kırtasyeci lükse, miraşyedice israflara son verilecek. DP iktidara gelirken 1.5 milyar bütçede üçyüz milyon lira (yani 5 te biri) tasarruf imkânı bulunduğu göre, masraflar en az 4 te bir kısılacak, On yılda 8 misli artarak fiyatları yirmibeş misli pahalandırmış bulunan müsrif bütçe usulü kaldırılacak.

6 — VERİMLİ MEMUR : Milli mücadeleyi zafere götüren hükümet kadroları bütçemizin yüzde 3 ilâ 5 ini tuttuğuna göre, bu ilk kuvayimilliyeci uygun devlet geleneğimiz ideal sayılacak. Para enflasyonu ile at başı gidenden MEMUR ENFLASYONU durdurulacak. Fiili üretimde daha yüksek hayat standartları sağlanarak, esasen yarısı sanayiden sun'i olarak koparılmış bulunan memurlara, gönüllü olarak katılacakları büyük sanayi cephe-mizde gerçek yaratma alanı açılacak. Memurların hem vücutları MASABENTLİK'in binbir sancılı artritizm illetinden korunacak, hem ruhları olumlu yaratmanın manevi saadetiyle yücelcek.

Başta bakanlar gelmek üzere, bütün memurlara : İsveç'in tran-vayda ölen başbakanı ve karısı hem öğretmenlik, hem ev işleri görürken, kendisi de her sabah bisikletle başbakanlığa giden harbiye bakanı örnek tutularak, barem yapılacak. Büyük memurlar lehine küçüklerin tırpanlan-ması usulleri kaldırılacak.

(Devamı gelecek sayıda)

Kapitalist düzenin 3 te ikisi ölmüş, 3 te 1'i felç olmuş. İnsanlığın Sosyalizm dirilişine inanmış, geçmiş üçte birini kes, ayır. Kestik. Yarım Sosyalist ülkelerde insanlığın ikinci üçte birini kıvrıyor. Onu da keselim, ayıralım. Ama, dünyamız gene «Bir tek dünya». İnmeli bunak Emperyalizm duruyormu? Yüzlerce binlerce yıllık sınığılığını ve hinoğlu hinliği ile, dünyanın şurasına burasına kanesini aşıyor. Kapitalizm direndikçe kangiranının zehirini yalnız geri ülkelere değil, Sosyalist ülkelere dek sızdırmanın yollarını buluyor.

ÖZÜR

Geçen sayımızda elimizde olmayan sebeplerden pek çok dizgi hataları olmuştur. Belli başlı bir kaç yanlış düzeltilir, özür dileriz. «Program önerimiz» de:

- 1) «... KEŞİF ve İCAT beslemek için tam bağımsızlığa kavuşacak» olarak çıkmıştır. Doğrusu: «... KEŞİF ve İCAT ruhunu...» olacak.
- 2) «... İlk milli mücadele yıllarındaki elektiriye dayanma ruhuna sadık kalacak» olarak çıkmıştır. Doğrusu : «... eleştiriye dayanma ruhuna...» olacak.
- 3) «... Ordumuzun hiçbir kumanda zincirine bağlanmasına fırsat verilmeyecek» olarak çıkmıştır. Doğrusu : «Ordumuzun hiçbir kumanda zincirine bağlanmasına fırsat verilmeyecek» olacaktır.

Sahibi :
Demir KÜÇÜKAYDIN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü :
Dündar ERENLER
İdare Yeri :
Sevitlefendi Sok. No. 18/1 Aksaray - İST.
Dizgi : ÖZDEMİR BASİMEVİ
Baskı Armağan Matbaası
Abone Şartları :
1 Yıllık 50.— TL., 6 Aylık 25.— TL.
3 Aylık 12,50 TL.

(Devamı gelecek sayıda)